

Οι δύο Κανόνες (Πεζός και Ιαμβικός) των Θεοφανείων (Πρωτ. Αθανάσιος Στ. Λαγουρός)

Categories : [BIBΛΙΑ](#)

Date : 6 Ιανουαρίου, 2019

ΜΕ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΣΗ

ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐρμηνείας

τοῦ ἁγ. Νικοδήμου Ἀγιορείτου

Ἐκδόσεις «[ΤΗΝΟΣ](#)»

ΑΘΗΝΑΙ 2017

[Νέα ἔκδοση]

Θεοφάνεια: «Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν Πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπίστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ» καὶ «ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις», ζεῖ καὶ διακηρύττει ἡ Ἐκκλησία.

Φανερώθηκε ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία (τῆς Ἀνατολῆς ἀρχικῶς) **ἀντέταξε αὐτὴ τὴν φανέρωση, τὴν Ἐπιφάνειά Του, στὴν ψευδοεπιφάνεια τῶν θεῶν τῆς εἰδωλολατρίας.** Κατὰ φυσικὸ λόγον ἄρχισε σιγά-σιγά νὰ Τὴν ἐορτάζει μὲ πυρῆνα τὸ Βάπτισμα τοῦ Κυρίου,

ὡς **πρώτης δημοσίας ἐμφανίσεως καὶ ἀναδείξεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ**, καθορίζοντας τὴν ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων στὶς 6 Ἰανουαρίου εἰς ἀντικατάστασιν τῆς εἰδωλολατρικῆς ἑορτῆς τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου (στὴν Αἴγυπτο καὶ Ἀραβία), ἥδη ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ γ' αἰ. μ. Χ.

Ἀρχικῶς ἡ ἑορτὴ αὐτὴ “συστέγασε” τὴν ἀνάμνηση περισσοτέρων γεγονότων (γι' αὐτὸ καὶ ὁ πληθυντικός: τὰ Θεοφάνεια) τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ, στὰ ὁποῖα κατ' ἔξοχὴν ἐπεφάνη, φανερώθηκε ἡ θεότητά Του, ἡ θεϊκὴ Του δόξα.

[...]

Τώρα πλέον, μετὰ τὸ προηγηθὲν ἀτελὲς διάγραμμα, κυρίως γιὰ τὸ μυστήριον τοῦ Ἀγ. Βαπτίσματος, μποροῦμε νὰ πλησιάσουμε κάπως καλύτερα τὰ βαθειὰ νοήματα τῶν τροπαρίων τῶν δύο Κανόνων τῶν Θεοφανείων, ἰδίως δὲ τοῦ δύσληπτου ἱαμβικοῦ, καὶ νὰ παρακολουθήσουμε πῶς οἱ ἅγιοι Ὑμνογράφοι ἀναδεικνύουν ποιητικὰ καὶ θεολογικὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν προτυπώσεων τοῦ Βαπτίσματος, τῶν συμβολικῶν δηλαδὴ εἰκόνων καὶ ἱστορικῶν γεγονότων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, στὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μποροῦμε νὰ ἀντιληφθοῦμε τί σημαίνουν τὰ λόγια τῆς ἀκροστιχίδος τοῦ ἱαμβικοῦ Κανόνος:

*Σήμερον ἀχράντιο βαλὼν, θεοφεγγεῖ πυρσῶ,
Πνεύματος, ἐνθάπτει νάμασιν, ἀμπλακίην,
Φλέξας Παμμεδέοντος ἐὺς Πάϊς·
ἠπιόων δέ, Ὑμνηταῖς μελέων τῶν δε δίδωσι χάριν.*

[...]

Περιττεύει φυσικὰ ἡ ἐπανάληψη ὅσων σημειώσαμε στὴν ἐρμηνευτικὴ ἀπόδοση τῶν [Κανόνων τῶν Χριστουγέννων](#) ἀφ' ἑνὸς μὲν ὡς πρὸς τὴν ἐπιτακτικὴ κατηχητικὴ καὶ ποιμαντικὴ ἀνάγκη ἐρμηνείας καὶ ἐξηγήσεως τοῦ περιεχομένου τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὕμνογραφίας, γεμάτης θεολογία καὶ βιβλικὴ ἱστορία, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὡς πρὸς τὴν τεκμηριωμένη ἀπόρριψη τῆς λεγομένης «μεταφράσεως (καὶ ἀντικαταστάσεως) τῶν λειτουργικῶν κειμένων». Ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔχει διαποτίσει τὴν ὀρθόδοξη Λατρεία μας, εἶναι πολὺ ἰσχυρότερη ἀπὸ τὰ ἐμμανῆ «μηχανήματα» τῶν ἀνθρώπων!

(Πηγή: christianvivliografia.wordpress.com)